

ВИСОКИ САВЕТ СУДСТВА
ПИСАРНИЦА

ПРИМЉЕНО: 02.11.2020

09 22.10.20.

Органи	Орг.ја	Број	Прилог	Вредн.
127	02	015-00-15	2020	

ИЗБОРНОЈ КОМИСИЈИ ВИСОКОГ САВЕТА СУДСТВА

Поштовани,

Као кандидат за изборног члана Високог савета судства из реда судија основних, прекршајних и Прекршајног апелационог суда, достављам вам свој програм, који дефинише основне проблеме у правосуђу Републике Србије и садржи предлоге могућих решења, а полазећи од уставног положаја и надлежности Високог савета судства и молим да га учините доступним бирачима објављивањем на интернет страници Савета.

Уједно, достављам и допуњену биографију, те вас молим да и њу објавите на интернет страници Савета.

Кандидат,

Снежана Бјелогрић

29.10.2020. године

судија Основног суда у Ивањици

ПРОГРАМ
Спежале Бјелогрлић
судије Основног суда у Ивањици

**кандидата за изборног члана Високог савета судства из реда основних судова,
прекршајних судова и Прекршајног апелационог суда**

Поштоване колегинице и колеге,

Пре свега, желим да се захвалим на поверењу које су ми указале судије Основног суда у Ивањици, Основног суда у Прибоју и Основног суда у Горњем Милановцу када су ме кандидовале за избор за члана Високог савета судства. Претпостављам да су се они том приликом руководили мојим досадашњим ставовима и активностима у циљу очувања и унапређења судијске независности, као и у погледу начина функционисања и унапређења рада правосуђа, и да очекују да бих се истима руководила и у раду Високог савета судства.

Дугогодишњи сам активни члан Друштва судија Србије, најстаријег и најбројнијег струковног удружења судија у Србији, посвећеног владавини права и постизању независног, непристрасног, стручног, одговорног и ефикасног судства. Делим његове ставове и предлоге могућих решења јер су они резултат пажљивих и свеобухватних анализа стања у српском правосуђу и полазе од тога да се морају уважавати и складно повезати наша правна традиција и највиши међународни правни стандарди за правосуђе, а што је коначно опредељење и Стратегије развоја правосуђа за период од 2019-2024. године.

Сматрам да постоје **четири основна проблема** у српском судству: недовољна независност, неодговарајући и неусклађени закони, неравномерна оптерећеност судова и судија и неодговарајућа стална обука судија, те да законска решења омогућавају, да Савет предузме одређене активности на њиховом превазилажењу.

Та четири проблема последично доводе до неефикасности и неуједначене примене права, а тиме и до незадовољства грађана судством. Судије су последње, мада и оне имају свој део одговорности, које би за то требало кривити. Јер, иако судије годинама уназад улажу максималне напоре да би смањили број предмета, број предмета се недовољно смањује.

То је пре свега одговорност оних који стварају правни оквир, као и друштвену климу у којој правосуђе функционише. Подсетићу и на став Европског суда за људска права, изражен у његовим одлукама, да је обавеза државе да организује свој правни систем на начин да се поштује не само право на суђење у разумном року, већ и право на правично суђење, чији елементи су и право на независног и непристрасног судију, као и право на квалитетно образложено судску одлуку.

Стање у правосуђу се може побољшати заједничким напорима све три гране власти. Међутим, неопходно је да за то постоји истинска воља, да свака од њих предузме одговарајуће мере у оквиру својих надлежности и да заиста поштује мере, и своје и осталих власти.

С тим у вези, полазећи од уставног положаја Високог савета судства као независног и самосталног органа који обезбеђује и гарантује независност и самосталност судова и судија,

имајући у виду његове надлежности, уколико бих била изабрана за члана Високог савета судства (у даљем тексту Савета) залагала бих се, пре свега:

- 1) Да се одговарајућим и правовременим активностима Савета развијају механизми заштите гаранција судијске **независности** (сталности судијске функције, непреместивости судија, одговарајућег материјалног положаја, квалитетне обуке, одговарајућег вредновања рада и система дисциплинске одговорности и права судије на правни лек против одлука Савета).

Независност судова и судија је установљена у интересу грађана и подразумева: слободно судијско уверење, односно слободу судије у тумачењу прописа и чињеница, наравно у оквиру устава и закона, општеприхваћених правила међународног права и ратификованих међународних уговора и могућност и потребу судије да се одупре свакој врсти недозвољеног притиска.

- 2) У оквиру надлежности Савета да даје мишљење о изменама постојећих и доношењу нових закона којима се уређује положај судија, организација и поступање судова, као и других системских закона које судови примењују или су од значаја за обављање судијске функције залагала бих се за:

- побољшање **материјалног положаја** судија, као гаранције независности, у смислу да судија има право на плату и пензију у складу са достојанством и одговорношћу судијске функције; плате и пензије се не би смеле снижавати, а пензија би требало да буде што приближнија висини последње судијске плате или барем просечне судијске плате,
- за доношење закона којим би се дефинисао **радноправни статус судија** који је након укидања Закона о радним односима у државним органима недефинисан, а што за последицу има дискриминацију судија у односу на остале запослене у погледу остваривања одређених права (зарада за време годишњих одмора, накнада у случају обољења од малигних болести и др.)

Подсећам да одређена права из радног односа судије сада остварују по основу Посебног колективног уговора за државне органе, захваљујући доброј вољи и разумевању Синдиката правосуђа.

- 3) За унапређење поступка **избора и напредовања** судија јер он мора бити објективнији и транспарентнији, да одлуке о избору и напредовању садрже разлоге због којих је неком кандидату дата предност у односу на остале кандидате да би и јавност разумела зашто је одређени кандидат изабран за тако важан и одговоран позив.

Квалитет судства огледа се у доношењу праведних, на добрим законима заснованих, јасних и аргументованих судских одлука, у разумном року и од стране независних и непристрасних судија. Независан је онај судија који не прима инструкције од других, пре свега од друге две гране власти, али ни од својих колега, нити од било кога другог, а непристрасан онај који у конкретном случају нема предрасуде, већ одлуке доноси применом права након разматрања битних чињеница.

Одабрати најбоље кандидате да служе правди је захтеван и одговоран посао и у доброј мери доприноси позитивној перцепцији грађана у односу на судство. Због тога би било

неопходно законске услове за избор судија у погледу стручности, оспособљености и достојности конкретизовати дефинисањем профила доброг судије, прецизније одређујући знања, особине и вештине које би требало да поседује и ценити их приликом избора и напредовања.

- 4) Да се унапреди систем **вредновања рада** судија, који је иначе у тесној вези са системом избора и напредовања судија, изменама правног оквира имајући у виду функцију, циљ, као и уочене недостатке у вези са досадашњим вредновањем рада судија.

Систем вредновања рада судија би требало да буде у функцији једне од гаранција судијске независности – сталности судијске функције, а његов циљ управљање судским системом, а не да има репресивни карактер, тј. да служи удаљавању судије са судијске функције.

Законско решење да је последица негативне оцене судије у оквиру последњег трогодишњег вредновања његовог рада (чак и без обзира на ранији дугогодишњи добар рад) разрешење, има вишеструке негативне последице, између осталог, јер ствара или продубљује неповерење грађана у судство и доводи у питање кредибилитет судства, па тиме и углед државе. Такво законско решење би требало да буде *измењено* тако да за последицу има обуку судије, како је то сада предвиђено подзаконским актом, тј. Правилником о критеријумима, мерилима, поступку и органима за вредновање рада судија и председника судова (у даљем тексту Правилник).

Требало би и *унапредити* систем вредновања рада судија изменама Правилника у складу са досадашњим уоченим недостацима, од којих ћу набројати само неке:

- не вреднују се сви аспекти судијског посла,
 - не уважавају се различите околности у којима судије обављају своју функцију (искуство, оптерећеност, промена правне материје, сарадници и др.),
 - квалитет се не изражава одговарајућим критеријумима и мерилима (тзв. статистички модел не даје објективну слику квалитета рада судије – како води поступак, како се изражава, да ли су му одлуке јасне и аргументоване и сл.),
 - одређени пропусти судија су двоструко санкционисани (и кроз вредновање рада и кроз систем дисциплинске одговорности).
- 5) Такође бих се залагала за унапређење **обуке**, како почетне, тако и сталне, тиме што би Савет имао активнију улогу:
- у доношењу одговарајућих програма, у складу са потребама развоја стручних знања, који би унапред били познати и омогућавали судијама да благовремено планирају своје обавезе и обуку,
 - успоставио систем који би омогућавао судијама да захтевају усавршавање знања и вештина својствених судијском позиву, без обзира на дотадашње професионално искуство,
 - и прописао одговарајуће критеријуме за избор предавача.

Поред основних знања и вештина стечених на правном факултету и у периоду до избора на судијску функцију судијама је неопходно обезбедити и стицање нових знања и вештина потребних за обављање судијске функције, како на почетку, тако и у току целе каријере.

Судије свој легитимитет заснивају управо на стручности. Стручност судија представља предуслов судијске независности, а без стручности најчешће нема ни интегритета. Како стоји у Мишљењу бр.10 Консултативног већа европских судија, стручност судије представља *„способност да правилно примењује закон, критички и независно мисли, буде осетљив за друштвена питања и отвореног духа“*.

Систем обуке судије је и у директној вези са системом вредновања рада судија, како у позитивном смислу, јер би спремност и заинтересованост за стицањем нових знања и вештина и њихову примену требало да има утицаја приликом оцењивања рада судија, тако и у ситуацији када се након вредновања рада испостави да је судији неопходна помоћ у превазилажењу проблема везаних за обављање неког од сегмената комплексне судијске функције.

- 6) Да се систем **дисциплинске одговорности**, као једне од гаранција независности судија, уреди управо на начин да се независност не угрожава, односно да се спрече могући притисци и злоупотребе. Сврха дисциплинске одговорности је да се санкционише несавесно вршење судијске функције и недостојно понашање судије, а не да се застрашују независне судије или да се, у име ефикасности судског система, на судије врши притисак прописивањем непримерено кратких рокова за окончање појединих радњи у поступку или целог поступка.

Залажем за унапређење система дисциплинске одговорности тако да дисциплински прекршаји буду одређени само Законом о судијама, као и за измену и унапређење садашњих законских решења у погледу дефинисања самих прекршаја тако да буду у служби напред наведене сврхе, те за њихово одвајање од етичке одговорности.

- 7) За формирање и рад **Етичког одбора** као сталног тела Савета који би пружао одговоре на етичке дилеме судија и етичке дилеме о судијама, имајући у виду значај судијске функције и одговорност у њеном вршењу. Судија би у одређеном друштву требало да буде узор у сваком погледу, јер тиме репрезентује како себе, тако и судство у целини.
- 8) Да Савет анализира узроке **неравномерне оптерећености** судова и судија, нарочито у Београду и појединим већим градовима и предложи доношење закона којима би се кориговала и подесила надлежност и мрежа судова и увела одређена решења у процесним законима као подесан одговор на репетитивне предмете који све више оптерећују судство.
- 9) Да Савету буде поверена надлежност да **управља и судским особљем**, а нарочито судијским приправницима и помоћницима, и да се коначно реши и стабилизује њихов положај (плаћени рад, уговори на неодређено време), јер једино тако он може преузети одговорност за функционисање судског система.
- 10) Да Савет, у циљу повећања **ефикасности** судства, утврди мерила за одређивање потребног броја судија у једном суду, као и судијских приправника и помоћника и

осталог судског особља, односно обезбеди примену Правилника о одређивању потребног броја судског особља (*Сл. гласник РС* бр.72/2009 и 79/2009), а што би допринело равномернијој оптерећености судова и судија.

11) За унапређење **транспарентности** рада Савета:

- обезбеђивањем портпарола, за чешће и правовремене реакције у случају напада на судство и поједине судије,
- али и обезбеђивањем повезаности са судијама, успостављањем механизма да се периодично буде у контакту са судијама у циљу расправљања о актуелним питањима везаним за судство,
- као и да сваки члан Савета буде доступан свим судијама путем *e-mail* адресе,
- те да судије буду слободне да се Савету обрате, како у вези са предлозима решења за превазилажење одређених проблема у вршењу судијске функције, тако и за случај да им се угрожавају гарантована права или на било који начин угрожава статус.

12) У оквиру надлежности везаних за измене закона сматрам такође да је неопходно да се због значаја Савета као институције која обезбеђује и гарантује независност судија и судова, **измени и сам Закон о Високом савету судства**, и то, пре свега, у правцу репрезентативности изборних чланова Савета из реда судија, тако што би све судије бирале све кандидате, а кандидовале их њихове базе.

Такође је потребно унапредити и сам процес избора изборних чланова из реда судија изменама и допунама **подзаконских аката Савета у вези са изборима**, на начин да се стандардизује поступак представљања, да сви кандидати буду равноправни, да им се омогући да истовремено судијама представе своје програме, да дају одговоре на питања бирача, а како би се обезбедило да се бирачи упознају са кандидатима, упореде их и изаберу оне који ће бити способни да доносе одлуке за несметано функционисање судског система, уз поштовање принципа поделе власти и независности правосуђа.

И на крају, да закључим – да би судија могао да се истински посвети свом позиву, својој веома важној улози у друштву, потребно је да буде релаксиран, како у професионалном, тако и у материјалном смислу, неоптерећен бројевима и статистиком, без страха од губитка судијске функције, наравно уколико, у складу са елементарним стандардима карактеристичним за позив судије, ту функцију и обавља.

Стога је неопходно да Савет успостави услове за несметано професионално обављање судијске функције и ради на јачању поверења и солидарности међу колегама, као и на јачању поверења јавности у судство.

29.10.2020. године

Снежана Бјелогрић

судија Основног суда у Ивањци

Снежана Бјелогрлић

судија Основног суда у
Ивањици

Лични подаци

Рођена 6. јануара 1968. године у Зеници, БиХ, од оца Властимира и мајке Радијане, рођене Драмићанин, просветних радника.

Завршила средњу Управну школу у Зеници и Правни факултет Универзитета у Београду.

Од 1995. године живи у Ивањици, удата и мајка двоје деце, супруг по занимању судија.

Контакт подаци

телефон:

+381 (0) 32/661-167

Email:

snezana.bjelogrljic@ic.os.sud.rs

Радно искуство

2019 – и даље	вршилац функције председника суда
2014 – 2019	председник суда
2014 – и даље	судија Основни суд у Ивањици
2010 – 2014	судија Основни суд у Пожеги
1998 – 2010	судија Општински суд у Ивањици
1995 – 1998	приправник и стручни сарадник Општински суд у Ивањици

Од избора на судијску функцију поступала у предметима из грађанско-правне области – парничним, ванпарнични и предметима из области породичних односа, у радним споровима, у извршним предметима, у предметима из области заштите права на суђење у разумном року, пружања правне помоћи, извршења кривичних санкција и као судија за претходни поступак.

Председник грађанског одељења била од 2006 до 2010. године.

Друштво судија Србије

2019 – и даље	председник
2016 – 2019	председник Управног одбора
2012 – 2016	заменик председника Управног одбора
2011 - 2014	председник Одељења у Ужицу
2001 – и даље	члан

Објављени радови

- *Формирање будућих судија* (Друштво судија Србије, 2019)
- *Однос судова и јавности* (Друштво судија Србије, 2019)
- *Узроци настанка неуједначене примене права, Обука судија и услови рада* (Друштво судија Србије, 2016)
- *Мере системског приступа за унапређење квалитета судства – вредновање рада судија, реферат на конференцији Врховног касационог суда, Врњачка Бања* (2013)

Награде

- Основни суд у Ивањици за допринос ефикасности и квалитета судског система у Републици Србији у 2016. години, Врњачка Бања, октобар 2016
- Основни суд у Ивањици за најбоље остварене резултате рада у 2017. години, Врњачка Бања, октобар 2017

Радне групе

- Члан Радне групе Министарства правде за дефинисање положаја судијских и тужилачких помоћника
- Члан радне групе Министарства правде за измене и допуне Закона о судијама и Закона о изменама и допунама Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштва, септембар и октобар 2012

Семинари

- *Конференција о слободи удруживања судија*, Савет Европе и Друштво судија Србије, Београд, октобар 2020
- Конференција *Правосуђе у доба пандемије вируса „COVID-19“*, Друштво судија Србије, Београд, септембар 2020
- Округли сто Министарства правде о радном тексту амандмана на Устав РС у делу који се односи на правосуђе, Београд, септембар 2018
- Конференција *Међународни стандарди и правосуђе Републике Србије*, Друштво судија Србије, Београд, јун 2018
- Јавна расправа Министарства правде о радном тексту амандмана на Устав РС у делу који се односи на правосуђе, Крагујевац, фебруар 2018
- Округли сто *Демократски до уставне реформе*, Фондација центар за демократију, YUCOM, Фондација за отворено друштво, БЦЉП, Београд, октобар 2017
- Конференција *Искусства струковних удружења у очувању независности судства*, Друштво судија Србије, Београд, јул 2017
- Конференција *Правосуђе и медији*, Друштво судија Србије и ИРЗ, Београд, мај 2017
- Округли сто *Европско-демократски стандарди у правосуђу*, Ивањица, април 2013
- Округли сто *Правосуђе у борби против корупције*, Друштво судија, Транспарентност Србија и Амбасада Норвешке, Ивањица, јануар 2012
- Међународна радионица *Квалитет правосуђа у Србији*, Друштво судија, Удружење тужилаца, Министарство правде, Амбасада Француске, Београд, новембар 2012
- Конференција *Системски предуслови за сузбијање корупције*, Друштво судија Србије, Београд, јун 2012
- Округли столови *О вредновању рада судија, етици и (не)уставности реизбора*, 2008-2009
- Стратешко планирање, Друштво судија Србије, 2008
- *Суђење у демократским друштвима*, Праг, Чешка, 2001